

Oponentský posudok pri vymenúvacom konaní za profesora:

Doc. PhDr. Jaroslava Vetešku, Ph.D.

v odbore Andragogika

Úvod

V úvode svojho posudku by som chcela zdôrazniť, že doc. PhDr. Jaroslav Veteška, Ph.D. je uznávanou vedeckou a odbornou autoritou. Jeho prínos najmä pre oblasť teoretických východísk andragogiky a osobitne pre ujasňovanie jej základných pojmov je veľmi významný. V akademickej obci je známy ako erudovaný vedecký pracovník.

1 Vedecko-výskumná činnosť

Posúdenie vedecko-výskumnej činnosti doc. J. Vetešku začnem hodnotením pre andragogický rozvoj významnej publikácie a tou je *Andragogický slovník*, kde doc. Veteška v spoluautorstve s prof. J. Pruchom priniesli pre andragogický život, tak študentov ako i vedeckých pracovníkov, významné dielo.

Publikácia sa zaoberá teóriou, výskumom a praxou vzdelávania dospelých. Predstavuje súhrnné vedecké dielo, ktoré obsahuje základné pojmy z andragogiky a príbuzných vied. Koncipovanie slovníka s presahom do iných vedných disciplín, najmä pedagogiky a psychológie, umožňuje zrozumiteľnosť vedeckých diskusií, dáva priestor pre ich tvorivý potenciál. Treba však poznamenať, že je aj vhodnou pomôckou pre študujúcich andragogiky, a akýmsi kompasom pre politiku a prax vzdelávania dospelých.

Významný je aj tým, že podobný andragogický slovník v teoretickom živote andragogiky absentoval. I keď sa používal, taktiež kvalitný, slovník Zdenka Palána, ten bol však orientovaný viac na praktické otázky a na vzdelávanie dospelých ako súčasť rozvoja ľudských zdrojov. Úloha terminologických a výkladových slovníkov je v rozvoji vedy nezastupiteľná, preto spoluautorstvo doc. J. Vetešku pri tvorbe takéhoto andragogického slovníka je prejavom jeho vedeckej erudovanosti a zrelosti.

Docent J. Veteška má nepochybne veľkú zásluhu najmä na rozpracovaní problematiky rozvoja kompetencií prostredníctvom vzdelávania dospelých. Jeho monografiu *Kompetence ve vzdělávání dospělých*, ktorá je výstupom z riešenia grantovej úlohy GAČR „Andragogický model učení a vzdělávání dospělých založený na získávání a rozvoji klíčových kompetencií“

možno považovať za určitý prelom v andragogickom ponímaní ďalšieho odborného vzdelávania, orientovaného nielen na rozširovanie poznatkov, ale aj na získavanie spôsobilostí. Autor rozpracováva v tejto monografii nielen všeobecné teoretické východiská, ale zameriava sa aj na tvorbu kurikula vo vzdelávaní dospelých v kontexte rozvoja kompetencií. Nasledovne rozpracúva aj kompetenčné ponímanie rozvoja a riadenia ľudských zdrojov. Autorov prehľad v problematike je nespochybniteľný o čom svedčí aj množstvo použitých relevantných bibliografických citácií. Autor sa na túto problematiku orientoval dlhšie obdobie, o čom svedčia aj ďalšie publikácie. (Např. Veteška, J., Tureckiová, M.: Kompetence ve vzdelávání, 2008). Jeho vplyv na rozvoj tejto andragogickej problematiky je nesporný.

Doc. J. Veteška sa venuje aj problematike seniorov. V oblasti problematiky edukácie seniorov vzniká v posledných rokoch pomerne dosť publikácií, ešte viac štúdií a kvalifikačných prác. No len niektoré z nich vedú ku konštituovaniu vednej disciplíny, ktorá by sa výsostne zaoberala edukáciou seniorov. Publikácia doc. Vetešku Gerontagogika je nesporne jednou z nich. Tak ako konštatuje doc. J. Mužík v predhovore k monografii, autor dobre prepojil svoju teoretickú erudíciu s výsledkami empirických výskumov. Jeho práca ukazuje, že andragogika je veda prístupná pre kombinovanie s ďalšími vednými disciplínami zaoberajúcimi sa starnutím a životom v starobe a že je dobrým teoretickým základom pre geragogiku (gerontagogiku).

Docent Jaroslav Veteška je podľa môjho názoru charakteristický aj tým, že neustále hľadá a objavuje nové andragogické polia skúmania. Svedčí o tom napríklad aj publikácia „Mediace a probace v kontextu sociálnej andragogiky“ kde sa pokúsil poukázať na trendy prepojenia sociálnej práce a edukácie dospelých, ktorá spočíva najmä sociálnoedukačnej práci, prostredníctvom poradenstva, osvetu. Mediáciu považuje za nový prístup v práci s dospelými a snaží sa túto problematiku riešiť interdisciplinárne.

Na rozhraní medzi vedeckou monografiou a učebnicou je autorov Prehľad andragogiky s podtitulom Úvod do štúdia vzdelávania a učenia sa dospelých. Sám autor konštatuje, že cieľom publikácie je zasvätiť lektorov, poradcov, učiteľov, personalistov, študentov a ďalších profesionálov do problematiky andragogickej teórie a praxe. Okrem tejto, dalo by sa povedať, študijnej úlohy, publikácia však plní aj významnú úlohu v systematizácii andragogických poznatkov, a v procese analýzy a syntézy aktuálnych otázok rozvoja vzdelávania dospelých.

Bohatá publikačná činnosť doc. Vetešku je sústredená aj vo vedeckých štúdiách a vedeckých článkoch (v počte 42), ktoré by bolo možné rozčleniť do viacerých obsahových kategórií, integruje ich však myšlienka významu vzdelávania dospelých, najmä ďalšieho profesijného vzdelávania a andragogickej teórie vo všeobecnosti. O jeho vedeckom renomé svedčí aj množstvo ohlasov a citácií na jeho diela. (např. citácie v zahraničných publikáciách,

registrovaných v citačných indexoch Web of Science a databázy Scopus v počte 27 alebo citácie v domácich publikáciách neregistrovaných v citačných indexoch v počte až 327)).

K získaniu mnohých poznatkov iste prispelo riešenie vedeckovýskumných úloh a domácich i medzinárodných projektov. Medzinárodné projekty svedčia o skutočnosti, že docent Veteška má presah nielen interdisciplinárny, ale aj medzinárodný. Do medzinárodných projektov sa zapája už od roku 2007, do domácich od r.2003.

Medzi nimi za najvýznamnejšie pokladám tie, ktoré sa riešili v rámci Grantovej agentúry Českej republiky v celkovom počte 6 výskumných úloh. Doc Veteška sa v piatich zúčastnil ako spoluriešiteľ a v jednej ako hlavný riešiteľ. Nemenej významné sú však aj ďalšie projekty, ktoré sú však už zamerané viacmennej na politiku a stratégiu vzdelávania.

2 Pedagogická činnosť

Doc. Veteška svoje rozsiahle vedeckovýskumné aktivity dokáže vhodne zúročiť aj v pedagogickej činnosti. Významné je , že nielen v prednáškovej, ale aj v tvorbe učebníc a učebných textov. Jeho výučba sa prevažne orientuje na základné andragogické disciplíny (napr. Andragogika, Metodológia andragogického výskumu, Teórie vzdelávania dospelých, Gerontagogika a pod.) Donedávna do odchodu na Karlovu univerzitu bol garantom doktorandského štúdia Andragogika na UJAK. V súčasnosti je garantom študijného odboru Školský manažment a študijného odboru Manažment vzdelávania na Pedagogickej fakulte Univerzity Karlovej v Prahe.

Za prienik vedeckej a pedagogickej činnosti možno považovať výchovu doktorandov. Počet doktorandov, ktorých viedol Doc. PhDr. Jaroslav Veteška, PhD. vysoko prekračuje počet požadovaných doktorandov na splnenie podmienok inaugurácie. Počet ukončených doktorandov je totiž až 10. Vo svojej vedecko-pedagogickej činnosti docent Veteška vždy kládol dôraz na využitie výskumného potenciálu doktorandov a bol v tomto smerovaní úspešný.

Nepochybne veľký význam pre každú osobnosť v oblasti vedy má jeho spoločenské a odborné uznanie. Určite k počínom, ktoré takéto uznanie doc, Veteškovi priniesli patrí aj členstvo vo viacerých odborových radách pre doktorandské štúdium, členstvo vo vedeckých radách viacerých fakúlt univerzít , založenie Českej andragogickej spoločnosti, či pozícia šéfredaktora medzinárodného časopisu Andragogická revue. Viaceré pobyty na zahraničných univerzitách, či spoluriešiteľstvo medzinárodných projektov sú tiež dôkazom o význame jeho andragogického pôsobenia nielen doma , ale aj v zahraničí.

3 Zhodnotenie uchádzača ako vedeckej a pedagogickej osobnosti.

Odborný a vedecký vývoj doc. PhDr. Jaroslava Vetešku, PhD. je konzistentný – andragogicky zameraný. Vyštudoval študijný odbor andragogika, kde úspešne absolvoval aj rigorózne konanie, doktorandské štúdium tiež v obore Andragogika, habilitačné konanie v odbore pedagogika so zameraním na andragogické problémy. Takýto profesijný rast má svoje nesporné výhody, ale aj nevýhody, ktoré však docent Veteška hravo prekonal tým, že neostal v zajatí známych andragogických teórií, ale obohacujúcim štúdiom a rozmanitými výskumnými aktivitami, ako aj medzinárodnou spoluprácou dosiahol interdisciplinárny presah svojej vedeckej práce. A tým prispel aj k rozvoju nových andragogických teórií. Jeho vedecký vývoj je dynamický a inovatívny. Nachádza neustále nové andragogické témy, ale pritom nezabúda na precizovanie základných andragogických pojmov, ktorých ujasnenie prispieva k zrozumiteľnosti andragogických problémov. Možno konštatovať, že Doc. PhDr. Jaroslav, Veteška, PhD. je zrelá vedecká osobnosť, ktorá zodpovedá požiadavkám kladeným na profesora.

Otázky do diskusie:

1. Ako vidíte rozvoj andragogiky ako študijného a vedného odboru na najbližších 10 rokov?
2. V čom vidíte príčiny nedostatočného dynamického rozvoja časopiseckej publikačnej činnosti v oblasti andragogiky?

Záver

Inaugurant svojou vedeckou a pedagogickou činnosťou preukázal spôsobilosť vykonávať poslanie univerzitného profesora. Splnil všetky kvalifikačné predpoklady na udelenie tejto najvyššej vedecko-pedagogickej hodnosti. Navrhujem preto Vedeckej rade menovať Doc. PhDr. Jaroslava Vetešku, PhD.

za profesora v odbore Andragogika

Prof. PhDr. Viera Prusáková, CSc.